

Stanovisko Poslaneckého Klubu ELS k

PRÁVŮM DÍTĚTE

10. března 2021

I. Úvod

„(...) Unie zastává a podporuje své hodnoty a zájmy a přispívá k ochraně svých občanů. Přispívá k míru, bezpečnosti, udržitelnému rozvoji této planety, k solidaritě a vzájemné úctě mezi národy, volnému a spravedlivému obchodování, vymýcení chudoby, ochraně lidských práv, především práv dítěte (...).“

Článek 3 Smlouvy o Evropské unii

Práva dětí jsou lidskými právy, tedy právy, která musí EU a země EU respektovat, chránit a dodržovat. Od podpisu Úmluvy Organizace spojených národů o právech dítěte (dále jen „úmluva“) v New Yorku v roce 1989 uplynulo již více než 30 let. Úmluva vstoupila v platnost v roce 1990. Ačkoli Úmluvu o právech dítěte ratifikovalo 194 států, včetně všech členských států Evropské unie, mnohé ambice zůstávající nenaplněny. Souhlasíme se zásadou, kterou výše uvedená úmluva výslovně stanoví, totiž že **v zájmu plného a harmonického rozvoje osobnosti musí děti vyrůstat v rodinném prostředí, v atmosféře štěstí, lásky a porozumění.**¹

Práva dětí jsou v mnoha částech světa, včetně členských států EU, nadále porušována nebo přehlížena. Děti se stávají obětmi násilí, zneužívání, chudoby a sociálního vyloučení. Děti stále čelí diskriminaci na základě náboženského vyznání, zdravotního postižení, pohlaví, sexuální orientace, etnické příslušnosti, přeshraniční rozluky nebo právního a sociálního postavení. Poslanecký klub ELS je hrdý na to, že je zastáncem a ochráncem práv dětí, a proto neustále usiluje o zlepšení ochrany a účasti dětí. Na základě společného návrhu usnesení z roku 2014 v návaznosti na naši iniciativu požádal Evropský parlament Evropskou komisi, aby předložila strategii v oblasti práv dítěte, včetně konkrétního akčního plánu. Tento okamžik konečně nastal.

Budoucí strategie EU pro práva dítěte² zajistí rámec pro činnost EU zaměřenou na lepší prosazování a ochranu práv dětí. Její součástí bude soubor opatření, která bude muset EU provést a která se mimo jiné zaměří na: **práva nejzranitelnějších dětí, práva dětí v digitálním věku, předcházení násilí a boj proti němu a prosazování soudnictví vstřícného k dětem.** Strategie bude též obsahovat doporučení týkající se činnosti dalších orgánů a zemí EU a zúčastněných stran. Vítejte tuto budoucí strategii EU pro práva

dítěte, avšak zdůrazňuje význam dále uvedených politických oblastí a potřebu inovativních nástrojů, které budou chránit děti a jejich práva tím, že budou jednat jejich jménem a ve spolupráci s nimi. Dále vyzýváme všechny členské státy, aby pověřily konkrétní veřejné orgány posuzováním dopadů vnitrostátních a regionálních právních předpisů na děti, jakož i obecně prosazováním práv dětí ve veřejné politice.

II. Ochrana práv dětí prostřednictvím právních předpisů EU – ochrana nejlepšího zájmu dítěte

1. Právní předpisy EU vstřícné k dětem

Dříve než Evropská komise navrhne novou iniciativu nebo přezkum stávajících iniciativ, posoudí za pomoci nástrojů pro posuzování dopadů, zda je opatření EU zapotřebí a jaké by byly možné dopady alternativních politických řešení na hospodářství, sociální oblast a životní prostředí.

Domníváme se, že „test dopadů na práva dětí“ by stejně jako tzv. test dopadů na malé a střední podniky byl velmi přínosný pro právní předpisy EU. Tento test by mohl být nástrojem používaným v rámci posuzování dopadů, jehož cílem je zefektivnit a posílit opatření na podporu práv dětí. Stejně jako test dopadů na malé a střední podniky, který byl vypracován s cílem „přísně posuzovat dopad nadcházejících legislativních a správních iniciativ na malé a střední podniky a k příslušným výsledkům [...] přihlížet při přípravě návrhů“, by test dopadů na práva dětí mohl zahrnovat několik kroků:

- > konzultace se zúčastněnými stranami, včetně mechanismu účasti dětí;
- > určení dotčených oblastí;
- > stanovení dopadu na děti;
- > posouzení alternativních mechanismů.

Vzhledem k tomu, že všechny právní předpisy EU mohou přímo i nepřímo ovlivňovat životy a dobré životní podmínky našich nejmladších občanů, takový test prováděný v rámci posouzení dopadů by poskytl příležitost určit a přijmout opatření,

¹ Preambule Úmluvy OSN o právech dítěte

² <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12454-Delivering-for-children-an-EU-strategy-on-the-rights-of-the-child>

kteřá pomohou prosazovat a chránit práva dítěte. Pomocí nejnovějších, srovnatelných a kvalitních údajů rozčleněných podle pohlaví a věku by bylo možné zajistit, aby budoucí právní předpisy EU byly v souladu se závazky vyplývajícími z úmluvy OSN. Revize a aktualizace rámce ukazatelů EU by navíc mohly přispět k zahrnutí ukazatelů zaměřených na děti.

2. Na cestě k soudnímu systému vstřícnému k dětem

Nejlepší zájem dítěte by měl být vždy na prvním místě v případech týkajících se dobrých životních podmínek a blaha dítěte, ať už jde o případ svěřeni do péče, rozpad rodiny, spory o místo pobytu (včetně sporů týkajících se dětí, které jsou státními příslušníky třetích zemí), děti narozené v rodinách LGBTI+, nebo jiné otázky související s dobrými životními podmínkami dětí. Ačkoli rodinné právo zůstává v kompetenci zemí EU, může EU přijímat právní předpisy, pokud má situace přeshraniční důsledky, a to zvláštním legislativním postupem. To platí především pro období po brexitu a pro zajištění kontinuity nejlepšího zájmu dítěte v souvislosti s otázkou svěřeni dítěte do péče a výživného, zejména pokud jeden z rodičů žije v EU a druhý rodič ve třetí zemi.

Každý rodinný spor je stresující a plný emocí, ale přeshraniční případy jsou navíc citlivější a z právního hlediska náročnější. Proto je zapotřebí, aby veřejnost byla o těchto složitých otázkách lépe informována, mj. o přeshraničních sporech o svěřeni dítěte do péče, přeshraničním vymáhání práv na styk s dítětem a vyživovací povinnosti nebo o postupech týkajících se únosu dítěte rodičem do zahraničí, přičemž by měla být **vyjasněna rodičovská práva a povinnosti a práva dětí v každé jednotlivé zemi**. Kvalitnější služby v jednotlivých zemích by v úzké spolupráci s EU mohly lépe chránit nejlepší zájem dítěte.

Mediace by v takových případech mohla pomoci zabránit nepřátelskému napětí ve vleklých soudních případech. Rychlejšímu vyřizování takových nadnárodních přeshraničních rodinných sporů by mohly napomoci specializované soudní komory v rámci vnitrostátních systémů soudů pro rodinné záležitosti za pomoci mediačních orgánů.

Přeshraniční případy jsou problematické z právního hlediska také vzhledem k různým požadavkům na minimální věk v jednotlivých členských státech, což může vést k tomu, že s dítětem bude zacházeno odlišně v závislosti na rozdílných věkových kritériích. Vzhledem

k odlišné národní terminologii je často velmi obtížné klasifikovat přeshraniční trestné činy. Vyzýváme proto Evropskou komisi, aby identifikovala problémy související s odlišnou terminologií.

Právo dítěte být vyslyšeno (kterým dítě uplatní své právo na účast) je základním právem definovaným v úmluvě. Podle článku 12 úmluvy mají děti právo vyjádřit svůj názor ve všech záležitostech, které se jich dotýkají, a **jejich názory musí být náležitě zohledněny v závislosti na věku a vyspělosti dítěte**.

Toto právo se vztahuje stejně na účast dětí na sociálních a politických záležitostech, jakož i na soudních a správních řízeních. Obecně platí, že právo dítěte být vyslyšeno odráží koncepci dítěte jako „aktivní síly“. To znamená, že děti nejsou považovány pouze za zranitelné osoby, které potřebují zvláštní ochranu, ale i za informované subjekty přijímající rozhodnutí, držitele práv a aktivní členy společnosti. Hlas dítěte by proto měl být pokud možno vyslyšen ve všech situacích. Měli bychom hovořit jménem dětí, o dětech a s dětmi.

Vypuknutí pandemie COVID-19 ztížilo přístup jednotlivých stran ke spravedlnosti, a proto je třeba, aby příslušné orgány reagovaly aktivně. Mají-li být splněny předepsané požadavky, je nutné odstranit překážky bránící řádnému procesu a přístupu ke spravedlnosti.

V roce 2016 připomněl Evropský parlament ve svém usnesení o ochraně nejvladnějšího zájmu dítěte v celé EU³, že značný počet petic obdržených v souvislosti s případy týkajícími se dětí ukazuje na problém s prováděním nařízení Brusel IIa. Evropský parlament rovněž vyjádřil názor, že všechny systémy ochrany dětí by měly mít zavedeny nadnárodní a přeshraniční mechanismy, které zohledňují specifika přeshraničních sporů. Evropský parlamentu musí zajistit, aby cílem jeho legislativní i nelegislativní činnosti bylo dodržování, prosazování a ochrana práv dítěte a zlepšení životních podmínek dětí v EU i v rámci jejich vztahů s okolním světem.

Poslanecký klub ELS vyzývá členské státy, aby se zavázaly k vytvoření soudního systému vstřícného vůči dětem, který by v průběhu soudního řízení co nejlépe zohledňoval konkrétní situaci a potřeby dítěte (jako oběti, svědka či pachatele). Pro děti, které se staly oběťmi trestného činu, jsou obzvláště důležitá slyšení přizpůsobená jejich věku a vedená odbornými pracovníky, na kterých se dětem dostane účinné a snadno dostupné psychologické pomoci, aby se dokázaly

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0142_CS.html

vypořádat s případným stresem a traumaty. Každé rozhodnutí o situaci dítěte musí být jasně vysvětleno, včetně toho, co znamená přímo pro dítě. Vyzýváme členské státy, aby stanovily praktické pokyny, vhodnou odbornou přípravu pro všechny odborníky, kteří jsou v kontaktu s dětmi, např. učitele, pedagogy v mateřských školách a osoby vykonávající právní a zdravotnické profese, a povinnou odbornou přípravu pro státní zástupce specializované na případy mladistvých a soudce soudů pro rodinné záležitosti. Vyzýváme rovněž Komisi, aby i nadále podporovala odbornou přípravu právníků v oblasti přeshraničního rodinného práva EU, zejména s ohledem na nová pravidla upravující problematiku přeshraničních sporů o svěřeni dítěte do péče a únosů dětí rodiči do zahraničí podle nařízení Brusel IIa, která vstoupí v platnost v polovině roku 2022. Rovněž pobízíme k zajištění větší dostupnosti překladatelských služeb, aby se všechny děti mohly vyjadřovat pohodlnějším způsobem. Je velmi důležité aktivně mladým lidem zprostředkovávat obrázek soudnictví vstřícného k dětem. Všechny členské státy vyzýváme k zajištění toho, aby jejich mladí občané měli k těmto informacím přístup, který bude odpovídat jejich věku a zohledňovat zdravotní postižení, které by případně přístup k informacím mohlo ztěžovat.

3. Boj proti násilí - tělesná integrita a právo vyrůstat ve zdravém prostředí

V zájmu posílení ochrany práv dětí a jejich dobrých životních podmínek musíme při přípravě a přijímání nové strategie pro práva dítěte **zohlednit otázku práva dětí na tělesnou integritu**. Součástí toho musí být zejména boj proti všem formám násilí páchaného na dětech, včetně fyzického, sexuálního, ekonomického a psychického násilí, přičemž je třeba věnovat patřičnou pozornost genderovému hledisku⁴. Děti jsou přímo či nepřímo zasaženy domácím násilím, které se během pandemie COVID-19 zhoršilo. V souvislosti s domácí izolací, prací z domova, zavřením škol a finanční nejistotou bylo pozorováno, že rodinné vztahy jsou stále napjatější, což zvyšuje zranitelnost dětí a žen. Poslanecký klub ELS se zasazuje o to, aby byla v případě potřeby využívána kvalitní kontaktní centra, například v situacích domácího násilí, kde by se rodiny mohly setkávat v kontrolovaném prostředí za přítomnosti sociálního pracovníka.

Děti trpí i nadále špatným zacházením a zanedbáváním a zažívají šikanu, včetně kybernetické šikany. Pohlavní zneužívání dětí, včetně distribuce dětské pornografie

a materiálů o dětské prostituci, vede k další viktimizaci, zejména dívek a mladých žen. Je třeba, aby dospívající lidé znali svá práva v této oblasti, zejména pokud jde o souhlas. Vítáme sdělení Komise o strategii EU pro účinnější boj proti sexuálnímu zneužívání dětí, avšak jsme přesvědčeni, že nová strategie musí podrobně prozkoumat všechny formy násilí páchaného na dětech a zajistit zohlednění otázky dětských práv ve stávajících i budoucích legislativních i nelegislativních opatřeních. Musí rovněž umožnit úzkou spolupráci mezi členskými státy EU a třetími zeměmi a koordinovanou reakci v oblasti policejní a justiční spolupráce prostřednictvím Europolu a Eurojustu. K odstranění překážek, pokud jde o obchodování s dětmi, je zapotřebí více údajů. Vyzýváme proto k užší spolupráci státních orgánů s občanskou společností, místními orgány, církevními subjekty a dalšími podobnými subjekty. Kromě toho je nezbytná koordinovaná a nadnárodní reakce v oblasti policejní a justiční spolupráce. Díky lepším znalostem a koordinované reakci je možné oběti identifikovat již v rané fázi, a může jim tak být poskytnuta právní pomoc zabezpečující jejich zákonná práva. Včasná identifikace je nezbytně nutná pro ukončení závislosti mezi predátorem a obětí. Poslanecký klub ELS uplatňuje nulovou toleranci vůči všem formám násilí páchaného na dětech a podporuje účast dětí na rozhodnutích, která se jich týkají. Jsme odhodláni jednat nejen jménem dětí, ale také zohlednit jejich příspěvek a perspektivu, abychom zajistili jejich plnou ochranu.

4. Děti v on-line prostředí

V květnu 2012 představila Evropská komise Evropskou strategii pro internet lépe uzpůsobený dětem, která má dětem poskytnout digitální dovednosti a nástroje, jež potřebují pro plné využívání přístupu on-line, a zároveň zajistit jejich bezpečnost. Jejím cílem je rovněž uvolnit potenciál trhu s interaktivním, tvůrčím a vzdělávacím on-line obsahem. V rychle se rozvíjejícím on-line prostředí však představuje osm let celý život a je nejvyšší čas na novou strategii, která zohlední nejnovější technologický vývoj. Nová strategie EU o právech dítěte by proto měla navrhnout řadu opatření a zohlednit poznatky získané v důsledku nárůstu vzdělávání on-line během pandemie COVID-19. V uplynulých měsících se zrychlil již existující trend, jímž je přesouvání činnosti našich dětí do on-line reality. Digitální

⁴ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-gender-equality>

gramotnost všech dětí je klíčem k tomu, aby se co nejbezpečnějším způsobem mohly pohybovat na internetu.

Z klíčových zjištění zprávy UNICEF z roku 2017 o dětech v digitálním světě⁵ vyplývá, že stále více důkazů naznačuje, že děti mají přístup k internetu v čím dál mladším věku. V některých zemích používají internet děti mladší 15 let pravděpodobně stejným způsobem jako dospělí nad 25 let. Ačkoli možnost připojení může pro některé z nejvíce marginalizovaných dětí na světě znamenat změnu, pomoci jim naplnit jejich potenciál a prolomit mezigenerační cykly chudoby, mohou digitální technologie také zvýšit možnost poškození dětí on-line i mimo internet. Zranitelné děti mohou být již nyní vystaveny většímu riziku újmy způsobené určitými problémy v oblasti internetu, včetně ztráty soukromí. Vyzýváme proto Komisi, aby navrhla důraznější záruky s cílem zasáhnout proti zneužívání sociálních médií, zejména v případě dětí, které mají přístup k platformám bez dohledu. Komise by měla navrhnout pevnější rámec ochrany dětí jako spotřebitelů, zejména pokud jde o mikro nákupy, nákupy v rámci her a související reklamu, a to především v souvislosti s probíhající pandemií a delší dobou strávenou on-line.

Boj proti pohlavnímu zneužívání dětí je pro nás prioritou. Evropský parlament i Rada vyzvaly k dalším konkrétním opatřením vypracovaným ve spolupráci s technologickými platformami a odvětvím IKT. Vyzýváme dále technologické společnosti, aby zajistily kulturu ochrany svých koncových uživatelů. Strategie EU pro účinnější boj proti sexuálnímu zneužívání dětí⁶ stanoví komplexní reakci na rostoucí hrozbu pohlavního zneužívání dětí offline i online zlepšením prevence, vyšetřování, podávání zpráv a pomoci obětem, a to způsobem přizpůsobeným věku obětí. členské státy, které tak dosud neučinily, by měly kriminalizovat on-line grooming, kyberstalking, lákání dětí na internetu a sdílení intimních a explicitních snímků bez souhlasu.

Jsme přesvědčeni, že strategie je pouze začátkem a že k účinnému boji proti pohlavnímu zneužívání dětí jsou nezbytné konkrétní návrhy právních předpisů, jako je například požadavek na poskytovatele on-line služeb, aby odhalovali známý materiál zobrazující pohlavní zneužívání dětí a aby tento materiál oznamovali orgánům veřejné moci. Je třeba identifikovat a odstranit mezery v právních předpisech, aby se ochrana údajů nestala ochranou pachatelů.

Vítáme závazek Komise zajistit úplné provedení směrnice o pohlavním zneužívání dětí (2011/93/EU) v celé EU a její plné dodržování.

Aby bylo zajištěno účinné vyšetřování a stíhání pohlavního zneužívání dětí na internetu, považujeme za důležité, aby donucovací orgány měly zákonný přístup k zašifrovanému materiálu zobrazujícímu pohlavní zneužívání dětí. Podporujeme možné vytvoření evropského střediska pro předcházení pohlavního zneužívání dětí a boj proti němu, které by poskytovalo členským státům komplexní pomoc. Pandemie COVID-19 vedla k tomu, že většina vzdělávání a socializace probíhá on-line. Zvýšené využívání internetu, a zejména platform sociálních médií, zvýšilo riziko kybernetické šikany. Musíme zajistit, aby děti mohly plně využívat možností, které nabízí on-line prostředí, aniž by byly ohrožovány obtěžováním. Strategie se musí zaměřit na hlavní příčinu on-line šikany a vybavení mladých lidí znalostmi a nástroji pro účinnou reakci na kybernetickou šikanu.

Stávající nedostatky a nedostatečná transformace digitálního vzdělávání se plně ukázaly během omezení volného pohybu osob z důvodu koronaviru, které donutilo miliony dětí, žáků a studentů zůstat doma. Pandemie onemocnění COVID-19 dále zdůraznila nerovnosti, které existují v celé Evropě. Zranitelné skupiny dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, z etnických a menšinových skupin⁷ ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí, jako jsou děti ve venkovských a obtížně přístupných oblastech, mají omezený nebo žádný přístup k distančnímu nebo on-line vzdělávání. Podle článku 29 úmluvy je vzdělávání dítěte zaměřeno na co největší rozvoj osobnosti, nadání a duševních a tělesných schopností dítěte. V důsledku digitální chudoby je pro mnoho dětí v celé EU téměř nemožné, aby se zapojovaly do vzdělávání a uplatňovaly stejné právo na vzdělání jako ostatní. Nelze dovolit, aby tento stav přetrvával ani, aby se v období po pandemii COVID-19 stal „normálem“.

Naším cílem je zajistit poskytování vysoce kvalitního a inkluzivního vzdělávání pro všechny děti v Evropě. Digitální gramotnost

⁵ https://www.unicef.org/publications/files/SOWC_2017_ENG_WEB.pdf

⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20200724_com-2020-607-commission-communication_en.pdf

⁷ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-the-eu-roma-inclusion-process>

se stala zásadním faktorem, zejména během pandemie onemocnění COVID-19. To zahrnuje zajištění rovného přístupu k digitálním nástrojům dálkového vzdělávání. Žádné dítě by nemělo být opomenuto.

Děti prospívají, když se daří i jejich rodičům, kteří jim poskytují péči a vzdělávání v rámci rodiny. Ústředním prvkem naší práce v oblasti práv dětí musí proto být moderní politiky zaměřené na zabezpečení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem s pružným uspořádáním pracovní doby a poskytováním služeb péče o děti, včetně vysoce kvalitního předškolního vzdělávání. Počáteční investice mají zásadní význam pro tvorbu lidského kapitálu. Nejúčinnější politické iniciativy jsou téměř vždy zaměřeny na předškolní a školní docházku. Vzdělávání je proto ústředním prvkem ambiciózní a účinné sociální strategie pro děti. Upozorňuje rovněž na to, že je důležité věnovat 10 % prostředků z Fondu na podporu oživení na vzdělávání, jak odhlasoval Evropský parlament v říjnu 2020.

5. Jak umožnit úspěch všech dětí - ochrana zranitelných dětí

Děti jsou naší budoucností, a proto je v zájmu EU, aby všechny děti mohly uspět. Klíčem k blahobytu, rozvoji a úspěchům dětí je zajistit, aby měly pocit, že někam patří a že jsou členy svých komunit. Nová strategie EU o právech dítěte by proto měla zohlednit holistický pohled na potřeby dětí začleněný do stávajících a budoucích legislativních a nelegislativních opatření a věnovat zvláštní pozornost specifickým potřebám zranitelných dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, dětí migrantů a dětí vystavených chudobě, například romských dětí. Největší zátěž chudoby totiž obvykle nesou romské děti, které jsou nejzranitelnějšími členy komunity. Podle nedávného průzkumu, který v jedenácti členských státech EU provedla Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA)⁸, se romské děti žijící v extrémní chudobě často dostávají do cyklu mezigenerační chudoby.

Navzdory nedávnému pozitivnímu vývoji patří chudoba dětí a začarovaný kruh mezigenerační chudoby a znevýhodnění neustále mezi problémy EU, přičemž pandemie COVID-19 situaci ještě více zhoršuje. Evropská unie je považována za lídra v boji proti dětské chudobě. Milníkem bylo doporučení Rady o investicích do dětí přijaté v roce 2013. Na podnět Evropského parlamentu hodlá Komise jít dále: návrh doporučení Rady o záruce pro děti je plánován na rok 2021. Tato záruka zajistí přístup ke kvalitní a bezplatné péči a vzdělávání v raném dětství, k odpovídající

výživě, ke zdravotnickým službám a k bydlení. To předpokládá koordinovaný přístup na evropské, vnitrostátní, regionální a/nebo místní úrovni.

Jsme odhodláni dále jednat a pracovat na nástrojizáruky pro děti, zaujmout pragmatický přístup s cílem dosáhnout účinného provádění v členských státech a navázat přitom na zkušenosti získané ze záruky pro mladé lidi. Existují významné důkazy o tom, že počáteční podpora pro mladé lidi ze znevýhodněného socioekonomického prostředí během přechodu ze školy do zaměstnání je poskytována příliš pozdě. Je naprosto nezbytné je v ranější fázi vybavit sociálními a kognitivními dovednostmi, které jsou potřebné pro dlouhodobý rozvoj a úspěšný profesní život. Vyčlenění 5 % z programu ESF+ na zvláště znevýhodněné děti by mohlo být doplněním doporučení Rady o záruce pro děti.

Systémy vzdělávání⁹ a odborné přípravy by měly být reformovány tak, aby zranitelné děti mohly mít prospěch ze stejných vzdělávacích příležitostí jako jejich vrstevníci. Je nanejvýš důležité uznat právo dítěte na odpočinek a volný čas, účastnit se her a rekreačních aktivit přiměřených věku dítěte a účastnit se svobodně a rovnocenně, jako jejich vrstevníci, kulturního a uměleckého života. Klíčem k tomu, aby mohlo dítě růst a být v životě úspěšné je od nejranějšího věku pocit sounáležitosti a právní jistota. Dítě bez státní příslušnosti bude mít potíže s přístupem ke svým právům a státním službám a bude zranitelnější vůči vykořisťování, čímž bude mít menší šanci uspět. Naléhavě proto vyzýváme Evropskou komisi a členské státy, aby spolupracovaly na zajištění rodného listu, státní příslušnosti a přístupu k dokladům totožnosti pro každé dítě.

Aby bylo každé dítě schopno růst a rozvinout svůj plný potenciál, musíme mu zaručit přístup k čistému životnímu prostředí a zdravotní péči. Zavazujeme se bojovat za zdravější a čistší přírodní prostředí pro nejmladší Evropany. Jsme proto odhodláni zabývat se otázkou znečištění ovzduší a ochrany přirozeného životního prostředí s cílem urychleně zastavit stav nouze v souvislosti se změnou klimatu. Jedná se o nejdůležitější investici, k níž se můžeme v zájmu našich dětí zavázat.

Pandemie COVID-19 zasáhla systémy

⁸ Zaměřeno na údaje: Chudoba a zaměstnanost: situace Romů v 11 členských státech EU, Agentura EU pro základní práva, 2014

⁹ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-education-in-the-era-of-digitalisation>

zdravotní péče v celé EU a vystavila je bezprecedentnímu tlaku. Práva každého dítěte na plný přístup ke zdravotnickým službám, které zohledňují potřeby dětí, včetně péče na vysoké úrovni v oblasti duševní a psychologické podpory, musí být dodržováno. To je zásadní i vzhledem k tomu, že po současné pandemii bude EU čelit krizi duševního zdraví, která bude mít mimořádně nepříznivý dopad na naše děti. Nedostatek opatření a investic do zařízení a podpory v oblasti duševního zdraví bude mít v nadcházejících letech na děti a dospívající dlouhodobé zničující následky. Žádné dítě by nemělo být opomíjeno a zanedbáváno v okamžiku, kdy se potýká s jakoukoli formou tělesného nebo duševního onemocnění. Podporujeme vytvoření jednotného a soudržného evropského harmonogramu očkování dětí a rovného přístupu k nejnovějším terapiím a léčivým přípravkům v oblasti pediatrické léčby, zejména v případě vzácných onemocnění a rakoviny u dětí. Přiměřené investice v dětství a do dětí mohou přispět k dlouhodobým přínosům pro jednotlivce, společnosti a hospodářství, jelikož hospodářské a sociální přínosy těchto investic výrazně převažují nad finančními náklady.

III. Budoucí strategie EU pro práva dítěte

Způsob, jakým dospělí a společnost přistupují k dětem a jak nahlíží na jejich úlohu, se již dávno změnil. Navzdory značnému pokroku přetrvávají v Evropě základní problémy, jako je násilí páchané na dětech, chudoba dětí, šikana a nedostatečný přístup k soudnímu systému, který zohledňuje potřeby dětí. Aby EU neznásobovala a nezdvojovala úsilí a financování, budoucí strategie by měla být komplexní a zahrnující všechny příslušné stávající strategie, které by měly být soudržné. Děti představují budoucnost Evropy. Proto se musíme zabývat jejich právy a potřebami. Není možné diskutovat o budoucnosti Evropy, pokud nezohledníme názory a potřeby jejich mladých občanů. Naší povinností je umožnit všem dětem úspěch, aby byly připraveny postavit se budoucím výzvám beze strachu a měly naplněný život.